

BESLUT

2018-10-01

Dnr: 18/01078

SAKEN

Nordegren & Epstein, P1, 2018-03-29, inslag om medieetik; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Inslaget handlade om mediernas agerande i samband med en serie publiceringar om bland annat sexuella övergrepp samt om vilka följder publiceringarna skulle få för medieetiken. Programledarna fokuserade på Aftonbladets granskning av chefen för Kulturhuset Stadsteatern, NN, som senare tog livet av sig. En av programledarna sa bland annat följande.

...vi har ju flera gånger här tagit upp de tragiska händelserna när Stockholms stadsteaters, Kulturhusets chef [NN] utsattes för en, vad ska man säga, ensidig kampanj av Aftonbladet, och hur sedan nästan alla journalister bara upprepade och ibland förstärkte anonyma anklagelser. Och det var ganska många som hade en positiv syn på [NN] men de efterfrågades inte i den här kampanjen. Inte av Aftonbladet och inte utav särskilt många andra heller. [...] Och man kan förstås aldrig veta exakt, det har vi också sagt flera gånger här, vad det är som gör att en människa tar sitt liv, men många ser ju ett tydligt samband med drevet [...] Och, till de som vill... Jag vill inte spela upp de där Aftonbladet-tv-grejjerna igen, men ni som vill se, höra hur det lät så rekommenderar jag att gå in på Aftonbladets tv, där inspelningen från den 5 december ligger kvar. Och där framgår ju väldigt tydligt hur, reportern [namn] och kulturchefen [namn], vad ska man säga, karaktärsdrama för [NN]. Men, vad som gjorde ju drevet extra stort det är ju att nästan alla journalister, även vi här i public service, på radion, på Sveriges Television, mest reproducerade Aftonbladets uppgifter utan några egna undersökningar eller egen journalistik. Och att nästan alla även vi som så att säga hade andrahandsuppgifter sprang åt samma håll.

Efter det intervjuade programledarna en nyhetschef på Sveriges Television som skrivit en debattartikel om hur nyhetsrapporteringen behöver förändras.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att programledaren anklagade reportern och kulturchefen på Aftonbladet för karaktärsdåd på NN. De båda borde ha fått bemöta anklagelsen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

Nordegren & Epstein är ett dagsaktuellt och underhållande program där programledarna diskuterar olika frågor med varandra och med inbjudna gäster. Programledarna har en framträdande roll och kommenterar och reflekterar över nyheter och ämnen, ibland på ett något tillspetsat sätt. Såväl tilltalet som tonen är välbekanta för publiken.

Bakgrunden till diskussionen om mediernas behov av självvransakan efter sociala medier-upproppet metoo hösten 2017 var att en av de som granskats, NN, tog sitt liv i mars 2018. I ett senare pressmeddelande från Kulturhuset Stadsteatern uppgavs att det fanns en koppling mellan NN:s självmord och den omfattande medierapporteringen om honom. Efter självmordet skrev Aftonbladets kulturchef flera självvransakande texter där hon sade sig ångra vissa formuleringar och specifikt en viss löpsedel. Den 25 mars 2018 skrev hon bland annat följande.

I min text förra helgen tog jag upp löpsedeln som något jag hade velat ha ogjord [...] Däremot nämnde jag inte min egen kolumn, där jag upprepade och till och med hårdrog löpsedelns formulering (från "pressade" till "tvingade"). Jag har ingen annan förklaring till det än att jag i söndags skrev under exceptionella förhållanden. Tankarna studsade hårt mot de dovt upprörda känslorna och blockerade just det minne som hade behövts för total självvransakan [...] I själva verket har jag plågats av min formulering i decemberkolumnen länge; för en månad sedan skrev jag en självkritisk essä om just den och löpsedeln till en norsk metoo-antologi som utkommer nu i höst. Hur till och med jag, som allt sedan metoo bröt ut har försökt diskutera hur "revolutionen" undergräver rättssäkerheten, pressetikern och i någon mening även feminismen, tappade huvudet enligt den medielogik som då rådde. Att jag blev min egen empiri...

Inslaget var en uppföljning av *Nordegren & Epstein* från den 20 mars 2018. I det programmet spelades ett klipp från Aftonbladet-tv upp, varpå Aftonbladets publisher erbjöds utrymme att medverka i nästkommande program. Hon svarade dock aldrig på redaktionens försök att nå henne. Att redaktionen sökt Aftonbladet redovisades för lyssnarna den 21 mars 2018. Eftersom Aftonbladet inte önskade kommentera det som sagts den 20 mars 2018 fanns inte anledning att tro att tidningen hade ändrat sig. SR har inte heller mottagit någon begäran om genmäle från Aftonbladet eller från någon medarbetare där med anledning av uttalandet.

Ordet karaktärsdöd fälldes då programledaren kortfattat sammanfattade diskussionen i programmet veckan innan. SR vill också framhålla att programledaren inte på något sätt slog fast att det var Aftonbladets rapportering som lett till självmordet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på opartiskhet innebär även att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att *Nordegren & Epstein* är ett lättare aktualitetsprogram med en del underhållande inslag. Programledarskapets personliga ton, som får anses vara känd för lyssnarna, ger ett visst utrymme för värderande omdömen. Den kritik som riktades mot kulturchefen och reportern på Aftonbladet var visserligen värderande men inte, enligt nämndens mening, av sådant slag att den krävde ett bemötande. Mot denna bakgrund strider inslaget inte mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Johannes Wik